

Foto: Carina Lagerstedt.

LEDARSKAP

ETT OMDISKUTERAT BEGREPP

I alla sammanhang där flera skall samsas för att nå ett gemensamt mål krävs att någon tar på sig ansvaret för att leda gruppen. Vem gör det, och varför just den individen?

Text: Barbro Börjesson

I många fall blir en ledare utsedd därför att han eller hon tidigare har visat de kvalifikationer som krävs för att kunna vägleda andra. Men det finns också

exempel på när någon utser sig själv till ledare men övriga är tveksamma. När det händer uppstår ofta onödiga diskussioner, ifrågasättanden och kanske det leder fram till misstro vilket kan resultera i att några lämnar gruppen och andra pratar ihop sig för att utse en ny ledare.

När jag googlade på ordet ledarskap läste jag "Ledarskap är något som sker i relation till andra, och är ett verktyg för att nå mål och lösa uppgifter." Jag fann också en bild som visade att ledarens roll var att skapa/vårda en god relation, förhålla sig till ramar, leda verksamheten i rätt riktning och kunna visa resultat. Vidare läste jag "Dina egna och gruppens behov kommer att variera. Ibland behöver du lägga mer tid och energi på något av "områdena" och mindre på ett annat, Om du upptäcker en obalans

behöver du förmodligen flytta ditt fokus till något av de andra områdena."

"Herre jösses" tänkte jag, det är ju precis vad vi pratar om när vi vägleder nyblivna hundägare eller går in för att hjälpa dem som upplever sin hund som svårhanterlig. Ordet ledarskap har blivit så feltolkat av många och till och med blivit tabu att använda på vissa hundklubbar. Hur har det kunnat bli så? För ett antal år sedan fick jag höra och läsa att hundar inte behöver någon ledare. Det var ett ålderdomligt tankesätt och helt fel att tro att hundar som levde i flock såg en i gruppen som ledare. Begreppet rangordning kunde vi glömma. Inte ens höns rangordnade sig, sas det!

Det här synsättet kom ungefär samtidigt som rangordning i skolan skulle upphöra. Det blev bland annat förbjudet för lärare

att vidröra en stökig skolelev och om det skedde var det lika med misshandel. Titlar som "fröken" eller "magistern" försvann och eleverna skulle i stället säga "du" till läraren. Vad fick vi på köpet? Jo, det blev kaos i klassrummen och samhället gick mot den orosvåg vi upplever idag (egen reflektion).

För att skapa en god relation krävs att man förstår- och kan kommunicera med varandra. Som hundägare ska jag förstå min hunds behov och vägleda den för att nå det mål som ska gagna oss båda. Att vårda relationen kan man göra genom att skapa tillfällen för lämpliga aktiviteter, bjuda på lek- och mysstunder, men också genom att sätta gränser för beteenden som försämrar möjligheten att nå det uppsatta målet.

Jag ska dessutom förstå varför min hund gör- eller inte gör som jag önskar. Blir en övning rätt kan jag applådera mig själv och konstatera att jag lyckats med att få hunden att förstå. Men om hunden gör fel eller inte lyder måste jag rannsaka mig själv och fundera över varför hunden inte gör som jag önskar. Det går inte att i ord förklara för en hund konsekvensen av ett felbeteende, hun-

den måste uppleva konsekvensen. Hundar är olika och för vissa kan det räcka med att man låter sträng på rösten, medan andra behöver en tillrättavisning genom fysisk hantering. Det handlar inte om att i raseri ge sig på hunden, det handlar om att lugnt och bestämt förmedla sin missnöjda känsla genom trygg kroppskontakt. Att redan som valp få lära sig hur tryggt det är i ägarens famn blir en god grund för att senare kunna hantera hunden i avsikt att förmedla sin egen känsla i olika sammanhang. Kroppskontakt (eller hantering) som vi lär ut i BB-gruppen syftar till att utan ord kunna förmedla sina känslor.

En bra ledare ska kunna visa vägen. Vi kallar det "följ mig". Det innebär att hunden ska vilja följa ägaren. Alltså ställs det krav på en god ledare att kunna utstråla trygghet och beslutsamhet. Ledaren ska inte behöva be om att bli åtföljd, det är de övriga i gruppen som självmant ska välja den väg, riktning och tempo som ledaren tar.

Det stod i förklaringen till begreppet ledarskap att "ibland behöver du lägga mer tid och energi på något av områdena och

mindre på ett annat. Om du upptäcker en obalans behöver du förmodligen flytta ditt fokus till något av de andra områdena". Det innebär att några hundägare behöver fokusera på att sätta gränser, andra på att mysa och leka med sin hund, och några kanske behöver hitta en annan aktivitet som passa hunden bättre och sätta stopp för något hunden själv gärna vill sysselsätta sig med.

Alla vill vara bra ledare och ha förmågan att skapa en god relation till sin hund, och jag är säker på att de flest av oss anser att vi har lyckats. Men jag möter då och då hundar som "talar om" för mig att deras ägare är otydliga, inkonsekventa och ibland griniga och missnöjda. Hundar är som vi, de vill ha det så bra som möjligt och försöker alltid hitta vägar för att få utlopp för sina känslor och talanger. Vi som är deras ledare måste kunna hantera dem så de får möjlighet att visa sina talanger men vi måste också kunna säga "stopp" när känslorna svallar över.

Min slutsats är att ledarskap inte är kopplat till en viss art. Ett tryggt ledarskap är nödvändigt inom alla arter där individer är beroende av varandra. ■